

Sygn. akt I Ns 37/13

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2013 r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Ewa Karp

Protokolant: Ewelina Świrta

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2013 r. w Kłodzku

na rozprawie

sprawy z wniosku G. S.

przy udziale (...) Spółki Akcyjnej w K., Oddział we W.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia

oddalić wniosek.

Sygn. akt I Ns 37/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawca G. S. wniósł o ustanowienie na należącej do niego nieruchomości położonej w W., gmina K., nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku prowadzi księgę wieczystą (...) na rzecz każdorazowego właściciela urzędzenia przesyłowego - linii energetycznej średniego napięcia zlokalizowanej na służebności przesyłu polegającej na utrzymywaniu linii energetycznej, prawie do jej konserwacji i napraw według oznaczeń, które znajdują się na mapie sporządzonej przez geodetę oraz zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy jednorazowej kwoty 14.784 zł tytułem wynagrodzenia za ustanowienie opisanej służebności na nieruchomości o nr działki (...) oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że jest właścicielem nieruchomości położonej w W., gmina K., nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku prowadzi księgę wieczystą (...). Przez tą działkę przebiega linia energetyczna należąca do (...) S.A. Podniósł, że zwrócił się do uczestnika do uregulowania korzystania z działki wnioskodawcy, ale uczestnik nie wyraża gotowości do zawarcia stosownej umowy o czym świadczy brak jakiejkolwiek propozycji zawierającej kwotę odpowiedniego wynagrodzenia. Wnioskodawca wskazał, że mając pod uwagę koszty przesunięcia linii i brak interesu publicznego w jej likwidacji, zasadnym jest ustanowienie służebności przesyłu. Zdaniem wnioskodawcy linia energetyczna wraz ze strefą ochronną zajmują powierzchnię około 264 m².

(...) S.A. w K. wniósł o oddalenie wniosku i zasądzenie kosztów postępowania w kwocie 257 zł.

W uzasadnieniu przyznał, że na nieruchomości wnioskodawcy posadowiony jest jeden słup wsporczy (...)napowietrznej linii energetycznej średniego napięcia 20 Kv, L-813-20. Linia została wybudowana przed 1945 r. i remontowana w 1985 r. Uczestnik podniósł zarzut nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, ponieważ korzysta przez czas niezbędny do zasiedzenia z trwałego i widocznego urzędzenia zlokalizowanego na nieruchomości wnioskodawcy. Wskazał ponadto, że (...) S.A.(obecnie (...) S.A.)

powstała w maju 2004 r. z połączenia spółek prawa handlowego, stanowiących własność Skarbu Państwa, a nie państwowych zakładów energetycznych. (...) S.A. jest następcą prawnym byłego Zakładu (...) S.A., który powstał z przekształcenia byłego przedsiębiorstwa państwowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

M. S. jest właścicielem nieruchomości położonej w W., gmina K., nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku prowadzi księgę wieczystą (...). Na tej działce posadowiony jest słup wsporczy (...) napowietrznej linii energetycznej średniego napięcia 20 Kv, L-813-20.

/ bezsporne/

M. S. nabył nieruchomość położoną w W., gmina K., nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku prowadzi księgę wieczystą (...) na mocy umowy darowizny z dnia 26 maja 2009 r.

Dowód:

odpis zwykły księgi wieczystej - k. 9-10;

- przesłuchanie wnioskodawcy - k. 96;

M. S. wezwał (...) S.A. do wypłaty wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości wnioskodawcy przez okres trzech lat w kwocie nie mniejszej niż 950,40 zł i podpisania umowy regulującej korzystanie z nieruchomości. Uczestnik w odpowiedzi na wezwanie wskazał, że nabył przez zasiedzenie służebność gruntową, odpowiadającą aktualnie treści służebności przesyłu.

Dowód:

pismo wnioskodawcy - k. 15-16;

pismo uczestnika - k. 17;

(...) S.A. w K. (poprzednia nazwa (...) S.A.) powstała

z Zakładu (...) w J. Przedsiębiorstwo Państwowe, które na mocy zarządzenia z dnia 9 lipca 1993 r. zostało przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. W dniu 14 kwietnia 2004 r. Zakład (...) w J. przejął Zakład (...) w W..

Dowód:

odpis aktualny z KRS - k. 30 - 39;

W dniu 25 sierpnia 1945 r. przedsiębiorstwa (...) (A.) S.-S. (S.), S.-H., (...) w W. zostały przejęte przez Pełnomocnika K.E.R.M. na D. i włączone do Zjednoczenia (...). Następnie w 1948 r. zostało utworzone przedsiębiorstwo państwowe Zjednoczenie (...) z siedzibą we W.. Następnie w 1958 r. zostało utworzone przedsiębiorstwo państwowe Zakłady (...) z siedzibą we W.. W 1976 r. Zakłady (...) z siedzibą we W. zostały połączone poprzez przejęcie całego majątku przez Zakłady (...) z siedzibą w P.. W 1985 r. zostało utworzone przedsiębiorstwo państwowe (...) z siedzibą w P.. W 1988 r. nastąpił podział Zachodniego O. Energetycznego w P. i powstał Zakład (...) w W.. W 1989 r. powstało przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w W.. W 1993 r. część przedsiębiorstwa została wniesiona do (...) S.A. w W..

Dowód:

pismo - k. 45;

zarządzenie - k. 46-47; zarządzenie - k. 48 - 51; zarządzenie - k. 52 - 53;

pismo - k. 54; pismo - 59;

zarządzenie - k. 55 - 58;

zarządzenie - k. 60 - 63; zarządzenie - k. 64 - 71;

zarządzenie - k. 72 - 74; zarządzenie - k. 75 - 77

Linia energetyczna przebiegająca przez działkę powoda oraz posadowiony na niej słup zostały wybudowane w 1945 r. Linia dnia 29 grudnia 1976 r. została przyjęta do ewidencji środków trwałych poprzednika (...) S.A. Linia została wyremontowana w 1985 r.

Dowód:

wpis z ewidencji środków trwałych - k. 41;

protokół - k. 42;

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył co następuje:

Z uwagi na opisany w ustaleniach stanu faktycznego wpływ okresu 30 lat od daty wybudowania i przejęcia posadowionego na działce wnioskodawcy słupa wsporczego (...) napowietrznej linii energetycznej średniego napięcia 20 Kv, L-813-20 i w oparciu o treść przepisów art. 172. § 1 i 2 k.c. w związku z art. 292. k.c. wniosek należało oddalić.

Cytowane przepisy wskazują, że służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, a przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio i posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie), a po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze.

Poprzednicy prawni uczestnika korzystali z trwałych i widocznych urządzeń znajdujących się na działce wnioskodawcy G. S.i skutkiem posiadania urządzeń tych od 1976 roku jest ustalenie przez Sąd zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, związanej z korzystaniem ze słupa wsporczego (...)napowietrznej linii energetycznej średniego napięcia 20 Kv, L-813-20.

Zasiedzenie przy przyjęciu posiadania w złej wierze nastąpiło nie później niż 29 grudnia 2006 roku.

Orzeczenie Sądu opiera się na ustaleniach opartych na dowodach z dokumentów, oraz przesłuchaniu wnioskodawcy - opisanych w ustaleniach stanu faktycznego.

Na podstawie treści złożonych odpisów Ksiąg Wieczystych i zarządzeń oraz pism Sąd ustalił datę uzyskania nieruchomości przez wnioskodawcę, a na podstawie protokołu przejęcia środka trwałego w dniu 29 grudnia 1976 roku Sąd ustalił, że linię i słup przekazano poprzednikowi prawnemu strony pozwanej 29 grudnia 1976 roku.

Wskazane dokumenty pozwalają na ustalenie, że poprzednicy prawni strony pozwanej korzystali z trwałych i widocznych urządzeń na przedmiotowej działce co najmniej od 29 grudnia 1976 roku - a zatem doszło do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści dzisiejszej służebności przesyłu już w roku 2006, najpóźniej 29 grudnia 2006 roku .

Tezę powyższą potwierdza Postanowienie Sądu najwyższego z dnia 9 lutego 2012 r. /(…), wskazujące: Osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989 r. miała status państwowej osoby prawnej i nie mogła nabyć (też w wyniku zasiedzenia) własności nieruchomości Skarbu Państwa, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po tej dacie zaliczyć okres posiadania Skarbu Państwa przed dniem 1 lutego 1989 r., jeżeli w tym czasie nastąpiło

przeniesienie posiadania/ LEX nr 1136115 /- a zatem bieg zasiedzenia na rzecz poprzedników prawnych uczestnika biegł najdalej od jej przejścia 29 grudnia 1976 roku, a jego upływ nastąpił najpóźniej 29 grudnia 2006 roku

Sąd Najwyższy podkreślił w postanowieniu z dnia 17 grudnia 2008 r., (...)że nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budziła wątpliwości dopuszczalność nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu w art. 305 1-305 4 k.c. (wyrok z dnia 11 marca 2005 r., (...), niepubl.; postanowienie z dnia 4 października 2006 r., (...), Monitor Prawniczy 2006, nr 21, s. 1128; uchwała z dnia 7 października 2008 r., (...)Biul. SN 2008, nr 10, s. 7).Pogląd ten Sąd Najwyższy potwierdził w Postanowienie z dnia 12 stycznia 2012 r. (...), wskazując, że nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia. / LEX nr 1130302/.

W obecnym stanie prawnym, obowiązującym od roku 2008, ustawodawca wprowadził obok służebności gruntowych i służebności osobistych, trzeci rodzaj służebności. Zgodnie z przepisem art. 305 1.k.c Nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

Służebność przesyłu może też być nabyta przez przedsiębiorcę przesyłowego w drodze zasiedzenia, bo zgodnie z art. 352 § 1 k.c.: "Kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności". Warunkiem zasiedzenia służebności przesyłu jest korzystanie przez przedsiębiorcę przesyłowego z trwałego i widocznego urządzenia - np. postawienie na cudzej nieruchomości i korzystanie ze słupa przesyłowego, na którym rozpięto kabel wysokiego napięcia i nie ma więc przeszkód do uznania przedsiębiorcy, który korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu, a nie ma tytułu prawnego do władania tą nieruchomością, za posiadacza takiej służebności.

Posiadanie przez przedsiębiorstwo państwowe urządzeń energetycznych oraz cudzej nieruchomości, na której zostały posadowione, jest posiadaniem w rozumieniu art. 352 k.c. i może prowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu (art. 292 w zw. z art. 172 k.c.) (tak SN w postanowieniu z dnia 13 października 2011 r., (...), Lex nr 1096048) i jak wskazano wyżej Sąd Najwyższy dopuszczał taką możliwość jeszcze przed nowelizacją kodeksu cywilnego, dokonaną ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw, która wprowadziła do polskiego systemu prawnego służebność przesyłu (zob. postanowienie SN z dnia 4 października 2006 r.,(...), niepubl.; postanowienie SN z dnia 22 października 2002 r., (...)Biul. SN 2002, nr 11, s. 7; wyrok SN z dnia 31 maja 2006 r., (...), Lex nr 258681; wyrok SN z dnia 8 czerwca 2005 r., (...), niepubl.; postanowienie SN z dnia 25 stycznia 2006 r.,(...) Biul. SN 2006, nr 5, s. 11).

Zgodnie z poglądami doktryny, z reguły przedsiębiorca - posiadacz służebności przesyłu będzie uznany za posiadacza służebności w złej wierze (zob. uchwałę SN z dnia 17 czerwca 2005 r., (...), OSNCP 2006, nr 4, poz. 64; wyrok SN z dnia 29 stycznia 2008 r., (...), niepubl.).

W uchwale z dnia 7 października 2008 r. ((...), Biul. SN 2008, nr 10, s. 7; Lex nr 458125) SN wskazał, że "przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu (art. 3051-3054 k.c.) dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu w ruchu przedsiębiorstwa". Nie ma przy tym potrzeby oznaczania nieruchomości władnącej. Skoro powołana ustawa nie zawiera przepisów przejściowych, między innymi w zakresie zasiedzenia służebności przesyłu, należy przyjąć, że jeżeli termin prowadzący do zasiedzenia służebności upłynął przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (to jest przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r.), to sąd stwierdzi nabycie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, jeżeli zaś po tej dacie - sąd stwierdzi zasiedzenie służebności przesyłu (G. B., Urządzenia przesyłowe..., s. 72-73).

Na podstawie opisanych przepisów, orzecznictwa i analizy materiału Sad oddalił wniosek.